

Č.j.: VP/S 25/01-160

V Brně dne 26. března 2001

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v řízení zahájeném dne 2.3.2001 na základě žádosti Ministerstva financí ČR ze dne 28.2.2001 č.j. 111/16 260/2001 o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře ve spojení s § 18 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, rozhodl podle § 6 odst. 4 písm. a) zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře takto:

Řízení o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory formou poskytnutí státní záruky za splacení úvěru Komerční banky, a.s. pro České dráhy, státní organizace pro účely financování modernizace I. železničního koridoru se

zastavuje.

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 28.2.2001 dopis Ministerstva financí ČR č.j. : 111/16 260/2001 se žádostí o posouzení přiložených Smluv o státní záruce z hlediska zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře (dále jen „zákon“). Úřad si dne 28.2.2001 dopisem č.j.: 286/01 – 160 vyžádal předložení žádosti o povolení výjimky dle § 6 odst.1 zákona a po jejím obdržení dne 2.3.2001 zahájil správní řízení.

Údaje získané z žádosti o povolení výjimky :

- poskytovatelem veřejné podpory je Ministerstvo financí ČR
- ministerstvem odpovědným za poskytnutí veřejné podpory je Ministerstvo financí ČR
- kontaktní osobou je Ing. Dana Stulířová
- název programu veřejné podpory Smlouva o poskytování státní záruky za splacení úvěru
- druhem programu podpory je podpora ad hoc v oblasti dopravy
- jako forma poskytnutí veřejné podpory je uvedena garance
- počet příjemců veřejné podpory – 1

Podklady pro rozhodnutí

- žádost o povolení výjimky podle ustanovení § 6 zákona spolu s průvodním dopisem

- Smlouva o poskytnutí státní záruky za splacení úvěru, uzavřená mezi Komerční bankou, a.s. a Českou republikou, zastoupenou Ministerstvem financí České republiky
- Smlouvy o dlouhodobém investičním úvěru, uzavřená mezi Českými drahami, státní organizací a Komerční bankou, a.s.
- výpis z obchodního rejstříku společnosti České dráhy, státní organizace (dále jen „ČD“)
- výpis z obchodního rejstříku společnosti Komerční banka, a.s.(dále jen „KB“)

Právní analýza

V § 1 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že tento zákon upravuje postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody (sdělení č. 7/1995 Sb., o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé). Čl. 64 odst. 1 bod (iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi ČR a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek nebo výroby určitého zboží.

Čl. 64 odst. 3 Evropské dohody stanoví, že Rada přidružení přijme do tří let od vstupu této dohody v platnost nezbytná pravidla pro provádění odstavců 1 a 2. Tato pravidla byla přijata dne 24.6.1998 s účinností od 11.7.1998 (sdělení č. 225/1998 Sb., o sjednání Rozhodnutí č. 1/98 Rady přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a ČR na straně druhé ze dne 24.6.1998 o přijetí prováděcích pravidel pro uplatnění ustanovení o státní podpoře uvedených v čl. 64 odst. 1 bod (iii) a odst. 2, podle čl. 64 odst. 3 Evropské dohody zakládající přidružení mezi ES a jejich členskými státy na straně jedné a ČR na straně druhé, a v čl. 8 odst. 1 bod (iii) a odst. 2 Protokolu 2 k této Dohodě o výrobcích ESUO (dále jen „Prováděcí pravidla“)).

V čl. 2 Prováděcích pravidel se stanoví, že posouzení slučitelnosti jednotlivých rozhodnutí o podpoře a programů veřejných podpor s Evropskou dohodou bude probíhat na základě kritérií vyplývajících z uplatnění pravidel článku 87 Smlouvy o založení Evropského společenství, včetně současné a budoucí sekundární legislativy, systémů, směrnic a dalších příslušných administrativních nařízení platných v ES, jakož i precedenčního práva Soudu první instance a Soudního dvora ES a zvláštních pokynů, které budou vypracovány podle článku 4 odst. 3 Prováděcích pravidel.

V řízení o povolení výjimky podle § 6 zákona při posuzování otázky, zda se jedná o veřejnou podporu, je třeba vycházet z definičních znaků zakázané veřejné podpory stanovených v § 2 odst. 1 zákona. Veřejnou podporou se dle § 3 písm. a) zákona rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory, poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním úřadem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků. Pokud je tato podpora poskytována způsobem narušujícím nebo hrozícím narušením hospodářské soutěže tím, že zvýhodňuje podnikání nebo odvětví výroby v míře, v níž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie, jedná se o zakázanou veřejnou podporu ve smyslu § 2 zákona. V § 2 odst. 2 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že zákaz veřejné podpory podle odst. 1 platí, pokud tento zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nepovolil výjimku.

Úřadu předložené materiály obsahují Smlouvu o dlouhodobém investičním úvěru, uzavřenou mezi Českými drahami, státní organizací, jako dlužníkem a Komerční bankou, a.s. jako věřitelem (dále jen „Smlouva o úvěru“) a Smlouvu o poskytnutí státní záruky za splacení

úvěru, uzavřenou mezi Komerční bankou, a.s., jako věřitelem a Českou republikou, zastoupenou Ministerstvem financí České republiky, jako ručitelem (dále jen „Smlouva o státní záruce“).

Předmětem Smlouvy o úvěru je poskytnutí dlouhodobého investičního úvěru ve výši 2 mld. Kč. ČD jsou oprávněny tyto prostředky použít výhradně pro účely financování modernizace I. železničního koridoru.

Předmětem Smlouvy o státní záruce jsou práva a povinnosti vznikající poskytnutím ručení za včasné a úplné splacení závazků ČD souvisejících se Smlouvou o úvěru. Pokud ČD v den splatnosti neuhradí jakoukoliv dlužnou částku, je KB oprávněna uplatnit právo na plnění písemnou výzvou Ministerstvu financí ČR, která bude obsahovat výši částky, požadovanou k úhradě. Požadovaná částka bude zaplacená nejpozději desátý den po obdržení výzvy.

Podporu představuje v tomto případě výše popsaná záruka České republiky za úvěr, poskytnutý KB, neboť ta by jej, bez státní záruky, neposkytla, vzhledem k dlouhodobé špatné finanční situaci ČD. Příjemcem podpory jsou České dráhy, státní organizace, jejímž základním předmětem činnosti je přeprava osob a věcí na celostátních drahách a provoz celostátních drah.

Evropská komise pohlíží na podporu do infrastruktury velmi shovívavě a vyžaduje, aby státy přijaly nutná opatření pro rozvoj své národní železniční infrastruktury, přičemž musí být vzaty v úvahu obecné potřeby Společenství. Dle nařízení Rady č. 1107/70 ze 4. června 1970, o poskytování pomoci v dopravě železniční, silniční a vnitrozemské vodní se v případech, kdy se pomoc poskytuje podnikům nesoucím náklady vztažené k infrastruktuře, zatímco jiné podniky takové náklady nenesou, nejedná o veřejnou podporu.

ČD jsou jedinou organizací, zajišťující železniční obslužnost na celém území České republiky a do ukončení procesu jejich transformace také jedinou organizací, která má povinnost dle zákona č. 266/1994 Sb., o drahách zajistit „údržbu a opravu dráhy v rozsahu nezbytném pro její provozuschopnost a umožnit styk dráhy s jinými drahami“. Zároveň je stanovena povinnost umožnit provozování železniční dopravy všem dopravcům, kteří mají licenci. Ze zamýšlené modernizace tedy budou těžit nejen ČD, ale i všichni dopravci, provozující přepravu po železnici. Rovněž se jedná o modernizaci tak velkého rozsahu a finanční náročnosti, že bez pomoci státu by ji ČD nebyly schopny provést.

Vzhledem k tomu, že:

- podpora není poskytována způsobem narušujícím nebo hrozícím narušení hospodářské soutěže ve smyslu § 2 odst. 1 zákona, neboť státní záruka není poskytnuta za úvěr, kterým by ČD získali finanční prostředky určené pro účely podnikání, nýbrž úvěr je účelově vázán na financování modernizace I. železničního koridoru,
- tato výhoda nezvýhodňuje určité podnikání, neboť poskytnutá veřejná podpora zlepšuje podmínky železniční přepravy pro všechny dopravce
- nehrozí narušení hospodářské soutěže v míře, jíž může být dotčen obchod mezi ČR a EU, neboť se jedná o podporu lokálního charakteru a v ČR není jiný subjekt než ČD, který by spravoval celostátní železniční tratě,

se nejedná o veřejnou podporu dle § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře.

Z výše uvedeného vyplývá, že se zákon na poskytnutí této státní záruky nevztahuje a není proto k jejímu udělení výjimka ze zákazu veřejné podpory nutná. Vzhledem k charakteru poskytovaného úvěru též nemůže dojít k ovlivnění hospodářské soutěže a obchodu mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie v míře odporující společnému zájmu.

Poskytovaná podpora proto ovlivnit obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie nemůže.

Vzhledem k tomu, že poskytování veřejné podpory ve formě, výši, za účelem a podmínek, které byly popsány v předložené žádosti nenaplnuje podmínku narušení nebo hrozby narušením hospodářské soutěže v míře, již může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie, a tím nenaplnuje všechny znaky definující zakázanou veřejnou podporu, vymezenou v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, rozhodl Úřad tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení o odvolání :

Proti tomuto rozhodnutí lze do 15 dnů ode dne jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru veřejné podpory v Brně, Joštova 8. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Mgr. Kamil Rudolecký
pověřený řízením odboru veřejná podpora

Obdrží:

Ministerstvo financí České republiky
k rukám Ing. Eduarda Janoty
náměstka ministra financí
118 10 Praha 1